

Història

El llibre, propietat de l'Ajuntament, conserva documents des de 1318 i testimonia la gestió, els privilegis i els conflictes d'una infraestructura clau per al desenvolupament de la vila

L'Arxiu de la Cerdanya restaura set segles de la **séquia** de Puigcerdà

MIQUEL SPA
Puigcerdà

L'Arxiu Comarcal de la Cerdanya ha culminat recentment la restauració del *Llibre de Privilegis de la Séquia de Puigcerdà*, una peça documental única que constitueix un dels testimonis més valuosos del patrimoni històric de la comarca. El volum, propietat de l'Ajuntament de Puigcerdà, recull documentació relacionada amb la gestió de la séquia des del segle XIV i permet seguir-ne l'evolució al llarg de més de set-cents anys.

Els documents més antics conservats en aquest llibre daten de l'any 1318, quan el rei Sanç de Mallorca va concedir a la vila el privilegi per gestionar la infraestructura hidràulica i en va establir les normes de funcionament. Al llarg dels segles, el volum ha servit com a eina de consulta per a l'administració local i ha esdevingut un testimoni excepcional de la importància que la séquia ha tingut per a la població.

La directora de l'arxiu, Erola Simon, destaca el valor singular de la peça. Segons explica, el llibre permet seguir els diferents conflictes vinculats a la gestió de l'aigua, especialment a partir de la divisió territorial derivada del

Llom del «Llibre de Privilegis de la Séquia de Puigcerdà»

Tractat dels Pirineus de 1659, quan la infraestructura va quedar repartida entre dos estats.

Simon assenyala que, malgrat que l'arxiu conserva molta més documentació relacionada amb la séquia, aquest volum sobresurt pel seu elevat valor patrimonial i històric. Per aquest motiu, la seva conservació i posada en valor formen part de les funcions essencials de l'equipament.

El llibre és una recopilació de

documents de diverses procedències que van ser agrupats i enquadernats en pergami durant el segle XVIII. A les seves pàgines es conserva la primera legislació vinculada a la gestió de la infraestructura i també nombrosos testimonis de la conflictivitat generada al voltant del control de l'aigua.

La restauració ha anat a càrrec de Clara Alibés, especialista en restauració de paper i document gràfic. La professional explica que

l'estat de conservació era delicat, especialment a les primeres i darreres pàgines, així com a les parts inferiors dels fulls de major format, fet que dificultava qualsevol manipulació.

Els treballs han consistit en una neteja integral del volum, la consolidació de les cobertes i el reforç de les pàgines més deteriorades. Per garantir la seva conservació futura s'ha utilitzat paper japonès, un material de gran resistència i durabilitat, adherit amb cola transparent de tilosa.

La séquia de Puigcerdà és una infraestructura medieval que continua en funcionament avui dia. Va ser concebuda inicialment per alimentar els molins reials de la vila, mitjançant un sistema que conduïa l'aigua fins a l'estany de Puigcerdà i posteriorment la distribuïa a través de diversos canals. L'ús agrícola de l'aigua va arribar molt més tard.

Un dels episodis més complexos de la seva història es va produir després del Tractat dels Pirineus, quan la nova frontera entre França i Espanya va dividir físicament la infraestructura. Aquesta situació va provocar nombroses disputes entre els dos estats i fins i tot interrupcions prolongades del subministrament d'aigua du-

El rei Sanç de Mallorca va concedir a la vila el dret a gestionar la infraestructura

rant els conflictes bèl·lics del segle XVII.

La situació no es va regular definitivament fins al Tractat de Bona de 1868, que va delimitar la frontera pirinenca i va establir les normes per a la gestió de les aigües compartides. D'aquell acord va néixer la Comissió Administrativa del Canal de Puigcerdà, organisme internacional que encara avui s'encarrega de l'administració de la infraestructura.

Amb la restauració, l'Arxiu Comarcal de la Cerdanya garanteix la preservació d'un document excepcional que permet comprendre no només la història de la séquia, sinó també una part fonamental de l'evolució política, econòmica i social de la Cerdanya. ■